

INSTYTUT ARCHEOLOGII UNIwersYTETU ŁÓDZKIEGO

LESZEK KAJZER

**ARCHAEOLOGIA
HISTORICA**

PISMA WYBRANE

Pod redakcją

Lucyny DOMAŃSKIEJ, Anny MARCINIAK-KAJZER

Aleksandra ANDRZEJEWSKIEGO

Warszawa 2014

Publikacja dofinansowana przez Fundację Uniwersytetu Łódzkiego

Opracowanie ilustracji: Jacek Błaszczyk

Skład i łamanie: Stämpfli Polska Sp. z o.o.

© Copyright by Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego & Wydawnictwo DiG,
2014

ISBN 978-83-7181-875-2 (DiG)

ISBN 978-83-938542-0-2 (IAUW)

Wydawnictwo DiG Sp. j.

01-987 Warszawa, ul. Dankowicka 16c lok. 2

tel./fax: (+48 22) 839 08 38

e-mail: biuro@dig.pl, <http://www.dig.pl>

Druk cyfrowy: TOTEM w Inowrocławiu

SPIS TREŚCI

Od Redakcji.....	VII
------------------	-----

I. ARCHEOLOGIA. KULTURA MATERIALNA

W sprawie importu piwa angielskiego do Polski w XVIII w.	1
Przyczynek do chronologii kafli piecowych z obszaru Polski	15
Przyczynki do znajomości tzw. ceramiki husyckiej z Kujaw	25
W sprawie waloryzacji masowych zbiorów ceramiki późnośredniowiecznej i nowożytnej.....	39
Treści badań archeologiczno–architektonicznych	59
Kogo deptali Cystersi w Rudach koło Raciborza?.....	69
„Wąsko czy szeroko”. Uwagi o datowaniu stanowisk archeologicznych z czasów historycznych.....	77
Materiały archeologiczne z wieży „B” zamku w Szydłowie	93
O różnicach regionalnych i mentalnych, czyli o badaniu zabytków kaflarstwa.....	103
Ziemie Polski Centralnej w XIII wieku — wstępna próba charakterystyki archeologicznej.....	113
Ziemie Polski Centralnej w XIII wieku — wstępna próba charakterystyki archeologicznej.....	113
O kaflach z Modliszewic czyli o piecach elity czasów wazowskich	131

II. GRODY, ZAMKI, DWORY, PAŁACE, WAROWNIE

W sprawie genealogii wiejskiej siedziby obronnej w Polsce.....	145
O wieży, kamienicy i kasztelu w Polsce XVI wieku	161
Czy tzw. gródki stożkowate były fundacjami „średniego rycerstwa”?.....	183
Uwagi o rezydencji rodziny Rejów w Oksie.....	197
Zespół dworski we Wrzącej koło Sieradza	209
Jak Maćko, herbu Tępa Podkowa, kasztel budował	219
Dwory romantyczne czy renesansowe.....	225
Błędy metody czy „kłopoty prenatalne”? Uwagi o archeologicznych badaniach małych założeń obronnych	231
Czy archeolodzy powinni badać zamki?	239

„Grodziska sarmackie”. Wstęp do problematyki badawczej	253
Pomiędzy faktami krajobrazowymi a źródłami historycznymi, czyli o tzw. grodziskach stożkowatych na Niziu Polskim	265
Rezydencja feudalna w średniowiecznej Polsce w optyce archeologów	275
Czy Zbigniew Bąk mieszkał w prawdziwym zamku?	283
Nad refleksami sztuki Michała Anioła — dwór w Drobinie na Mazowszu.....	303
Czy archeolodzy powinni wierzyć historykom? Uwagi badacza zamków.....	313
Jeszcze kilka słów o zamku w Szydłowie	323
Z problematyki badań założeń typu <i>palazzo in fortezza</i> w Polsce	335
Stanisław Koniecpolski i Kasper Denhoff, czyli o fundacjach starego i nowego magnata	345
Kto i dlaczego wybudował zamek w Bobrownikach nad Wisłą?	357

III. KOŚCIOŁY, KLASZTORY

Kaplice i wille. Rola sekretarzy królewskich w recepcji renesansu w Polsce (rozważania wokół książki Andrzeja Wyczańskiego).....	373
Gdzie w Sieradzkim działali ruscy malarze Władysława Jagiełły?.....	385
Z badań Kościoła w Łęczyckiem i Sieradzkim w średniowieczu	395
Początki architektury monumentalnej w Polsce Centralnej.....	407

IV. ŹRÓDŁA

Posag wojewodzianki kujawskiej z połowy XVII wieku	421
Kujawy brzeskie w XVII-wiecznym opisie Andreasa Cellariusza.....	441
Między archeologią a literaturą, czyli o panegiryku <i>Hospes grati animi</i>	451